

ח"י אלול | כתות א-ב

מטרות:

- < התלמידים ייחשפו לשלושת הארועים שהתרחשו בתאריך.
- < התלמידים יפיקו לקחים מהנלמד.
- < התלמידים ישמעו את סיפורי היום באופן חווייתי

מבנה השיעור:

- פתיחה - שכונת ח"י אלול הכרות-5 דק'
- לידת הבעל שם טוב - 20 דק'
- התגלות הבעל שם טוב - 15 דק'
- לידת אדמו"ר הזקן - 10 דק'
- סיום - אני מאיר את העולם - 10 דק'

הכנה ואביזרים:

- < תמונות של שלושת הבתים A4 כל אחד. לחתוך את הדלת בכל בית ולהדביק מאחוריה את הציור המתאים. (נספח 1)
- < חפצים הקשורים לסיפור. כדאי להודיע לתלמידים להביא. או להשתמש בנספח 3.
- < עותק למורה של הסיפור (נספח 2)
- < פנס
- < לחתוך את האותיות מנספח 5.
- < בריסטול גדול ובריסטול אחר, באותו הגודל שחתוך לפאזל כמספר ילדי הכיתה.

מהלך השיעור:

המורה יתלה על הלוח תמונות של שלושה בתים. המורה יספר לכולם שזו שכונת ח"י אלול. בכל בית יש דברים שהתרחשו בח"י אלול ובכל בית שנבקר בו נלמד משהו על ח"י אלול. (נספח 1)

לידת הבעל שם טוב

המורה יפתח את דלת הבית הראשון ויגלה שתי נורות. המורה יגלה שבח"י אלול נולדו שתי מאורות גדולים שהאירו את העולם. הראשון בהם הוא הבעל שם טוב. המורה יניח במרכז החדר חפצים הקשורים לסיפור או את תמונות החפצים (נספח 3) ויתן לכל זוג או קבוצה שהות של זמן לקחת חפץ ולהתחפש איתו. המורה יספר את סיפור הולדת הבעש"ט (נספח 2) ובזמן המתאים זוג שיש לו פריט קשור יעמוד. המורה ידגיש את המסר של הכנסת אורחים גם מתוך קושי.

המורה יפסיק את הסיפור בתיאור האירוע שהאורח נכנס באמצע השבת, והתלמידים שבחרו אביזרים שמתאימים לאורחים (כובע, מעיל...) ישאלו איך הם היו מגיבים למראה האורח? המורה יבקש מהם להמחיש, בעזרת שאלות מנחות: מה הייתם מתלחשים ביניהם? מה הייתם אומרים לאורח?... ואז המורה יעצים את התגובה המכבדת והשונה של ר' אליעזר...

כשהתינוק נולד היו הוריו זקנים. לפני שאביו נפטר אמר לו שתי דברים (שלא יפחד מאף אחד רק מה' ושיאהב כל יהודי). כדי לגלות את הדברים המורה יזמין שני תלמידים שיציגו את הדברים בפנטומימה והכיתה תנחש.

המורה יסיים כי הבעל שם טוב גדל ונהיה צדיק מיוחד, אבל נסתר. אף אחד לא ידע שהוא צדיק והדבר נשמר בסוד.

התגלות הבעל שם טוב

המורה יספר שהבעל שם טוב היה צדיק נסתר בהתחלה ואף אחד לא ידע שהוא צדיק, אלא שיום אחד לאחר שלמד הרבה תורה קיבל הוראה ממורו אחיה השילוני. המורה ישאל את התלמידים: מהי ההוראה שנתן לו אחיה השילוני? וזמין תלמיד לפתוח את דלת הבית השני. התלמידים יגלו בבית השני פנס. המורה יסביר שההוראה שקיבל הבעל שם טוב הייתה להתגלות לעולם כדי להפיץ את תורת החסידות. המורה ירחיב על המשמעות של התגלות - להאיר - להפיץ.

לכל אחת מאיתנו יש כוחות מיוחדים שיכולים להביא את הגאולה ולהאיר את העולם. המורה יעביר פנס בכיתה וניגון יתנגן ברקע, כשהמורה יעצור את הניגון (לחילופין ניתן לעשות זאת במחיאית כף) אז התלמיד שהפנס נעצר אצלו יספר כיצד יכול להאיר את העולם בכשרונות שלו - אני רץ מהר ויכול לרוץ כדי... אני מציירת יפה ויכולה לצייר....

לידת אדמו"ר הזקן

על מנת לחדד את הרצף הכרונולוגי של האירועים ולהבהיר את הקשר בין אדמו"ר לבעש"ט המורה יספר שלבעל שם טוב היו חסידים רבים. ביניהם היה זוג נשוי ששנים רבות לא היו לו ילדים. המורה ישאל איך קראו לזוג? המורה יתלה על הלוח פתקים עם אותיות (נספח 5) ויבחר שני תלמידים שיורידו מהלוח רק פתקים עם האות ג'. מה נשאר? אותיות השם ברוך ורבקה. הרב ברוך והרבנית רבקה היו חסידים של הבעל שם טוב. המורה יקריא את הסיפור בחרוזים (נספח 4) ויאמר לתלמידים למחוא כף אחת כשהוא מרים יד אחת ולמחוא פעמיים כשהוא מרים את שתי הידיים. (היכן שמסומן בהקראה סמיילי אחד יש להרים יד אחת והיכן שמסומן שני סמיילים יש להרים את שתי הידיים). לאחר מכן המורה יזמין תלמיד לפתוח את הדלת השלישית ולגלות שבח"י אלול נולד אדמו"ר הזקן בזכות ברכתו של הבעל שם טוב.

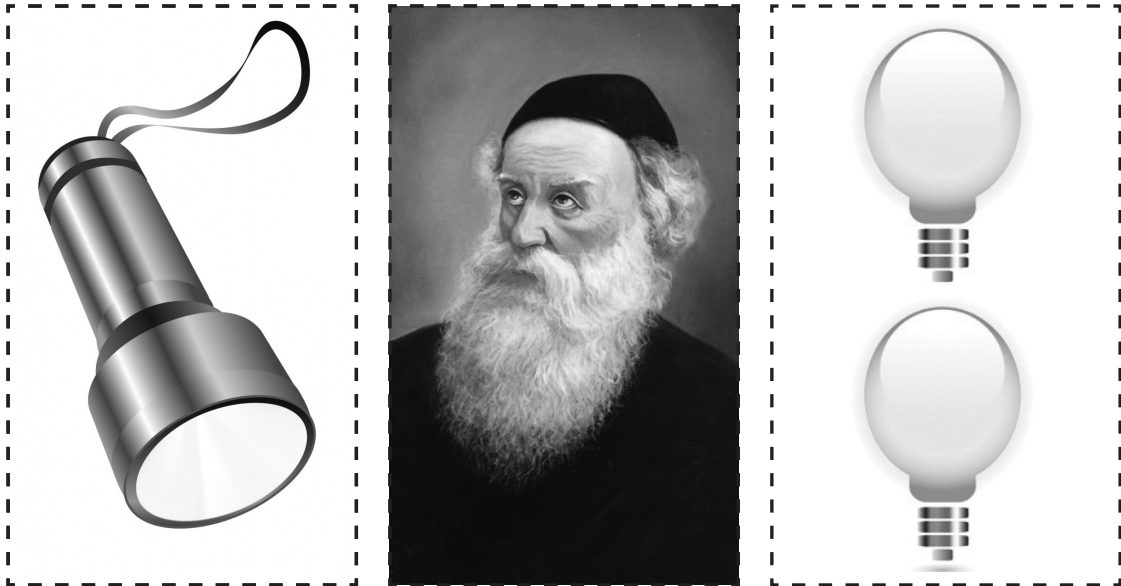
סיום

כל תלמיד יקבל חתיכה של פאזל עליו יצייר כישרון או כח מיוחד שיש לו. כל תלמיד בתורו. התלמידים ידביקו את חתיכות הפאזל לבריסטול גדול והמורה יסכם - נראה כמה כח יש לכיתה שלנו כשכל אחד יודע מה הכשרון שלו. נגלה את הכח שה' נתן לנו כדי להאיר את העולם באורות רבים וכך אפשר 'להכריע את הכף' ולהביא את הגאולה.

בבית צנוע בעיירה אוקופ התגוררו ר' אליעזר ואשתו שרה. הם היו ידועים כאנשים בעלי נפש טובה. לא אחת פנו אנשי המקום, אל רבי אליעזר בבקשה שיתפלל עבור חולה או נצרך. 'תפילותיו מתקבלות בשמים' אמרו האנשים. הם לא יכלו לדעת כי רבי אליעזר היה אחד מהצדיקים הנסתרים.

רבי אליעזר התפרנס מחנות לממכר לחם. נוהג היה לחלק ככרות - לחם רבות לעניים חינם אין כסף. בחנותו היה שוהה שעות מעטות ביממה. את רוב זמנו הקדיש ללימוד ולעבודת ה'. רעייתו היתה עוסקת בתפירה ובתיקון בגדים.

גם היא לא נטלה שכר מהמשפחות הנזקקות שמסרו לה עבודות תפירה. כתוצאה מכך פרנסתם לא היתה רבה. אך למרות זאת הצליחו לחסוך מדי חודש בחודשו סכום כסף כלשהוא שעם השנים הצטבר לסכום נכבד למדי.

רק צל כבד אחד העיב על אושרם. זה שנים רבות הם נשואים ועדיין לא זכו להיפקד בפרי בטן. כמה בכו כמה התפללו כמה התחננו לה' ובכל זאת לא נושעו.

יום אחד ישבו בני הזוג בביתם והירהרו על מר גורלם. "למי אנו עמלים כשאנו הולכים בלי ילדים ואין לנו בן שיירש אותנו." אמר רבי אליעזר לאשתו. הוא הציע הצעה: לקחת את כל הכסף שצברו עם השנים ולהקים בו מפעל של חסד.

רבי אליעזר ואשתו החליטו להפוך את ביתם לבית הכנסת - אורחים אשר כל אדם שמזדמן לעיר ואין לו היכן ללון, יוכל לבוא לביתם ולאכול וללון שם. הם הוציאו את חסכוניהם וקנו מיטות וכלי בית נחוצים. כדי להפוך את ביתם הפרטי לבית הכנסת אורחים.

מהר מאוד התפרסם שימעו של הבית הנפלא הזה. כל אדם שהיה נכנס אל הבית היה יכול להשביע את רעבונו ולקבל מיטה מוצעת. אך יותר מכל נהנו האורחים מהיחס החם והמסור שזכו לו מבעלי הבית.

ר' אליעזר ושרה דאגו לכל מחסורם של אורחיהם וטיפלו בהם באהבה ובשמחה. לכולם ציפו פינה חמה ויחס אישי ולבבי.

היה זה בעת אחת מסעודות יום השבת, בביתם של אליעזר ושרה ישבו אורחים רבים סביב שולחן שבת הרחב. השולחן היה מכוסה במפה צחורה ומטעמים כיד המלך גדשו אותו. הרגשה שבתית עילאית שררה בבית. ולפתע נפתחה דלת הבית.

בפתח הופיע אורח זר שאיש מבין הנוכחים לא הכירו. האיש נכנס פנימה נטל לעצמו כסא והתיישב ליד השולחן.

עצם הופעתו הפתיעה את כולם שכן, מניין כבר יכול יהודי להגיע בעיצומו של יום השבת, בעיירה כה קטנה שכולם מכירים בה את כולם. ???

אך בעל הבית התעלם ממבטיהם התמהים של המסובים הנעוצים בזר. הוא קם מכסאו וניגש אל האורח. "האם כבר קידשת היום?" שאל אותו בפנים מאירות.

משהשיב האיש בשלילה הביא לו רבי אליעזר בעצמו בקבוק יין משובח וגביע. לאחר מכן, הוסיף ר' אליעזר להתעניין בו ולדאוג לכל צרכיו. לכל אורך הסעודה.

עתה הופנו מבטיהם התמהים של האורחים הרבים למארחם. הייתכן שאיש זה שללא ספק חילל את השבת והגיע ממסעו ביום המנוחה הקדוש, יזכה לכבוד הרב שנוהג בו בעל הבית ?

בשלב מסוים אף היה מי שהעיז ושאל את השאלה הזאת את ר' אליעזר בעצמו. אולם ר' אליעזר העדיף למלא את פיו מים ולא להשיב על השאלה הבלתי מנומסת.

הוא פצח בזמר לשבת. שהשכיח לרגע את העניין והחזיר את המסובים לאוירה המרוממת ששרתה על הנוכחים קודם הופעת האורח הזר.

מנהג היה בידיו של ר' אליעזר שכל אורח שבא כדי להתארח על שולחנו בשבת, הוזמן להישאר בביתו לפחות עד ליום ראשון אחר הצהריים. כך גם נהג עם האורח הזה. לאחר הסעודה הציע לו מיטה למנוחה והזמין להישאר עימו ככל שיחפוץ. האיש לא הירבה לדבר וקשה היה לדעת אפילו אם הוא מעריך כראוי את יחסו המיוחד של בעל הבית כלפיו.

ואכן האיש נותר בבית ר' אליעזר עד ליום ראשון אחר הצהריים. כשעמד לצאת לדרכו נפנה ר' אליעזר ללוותו. ואז לפני שעמדו להיפרד פנה אליו לפתע האורח ופתח את סגור פיו. "דע לך כי אני הוא אליהו הנביא. נשלחתי אליך בשליחות מיוחדת על מנת לנסותך".

"ובכן דע לך כי המעשים הטובים שאתה ורעייתך עושים חוללו רעש גדול בשמים, מלאכי סגוריה שנוצרו ממעשיהם הטובים של בני הזוג המליצו טוב בעדם וביקשו למלא את משאלת ליבכם ולזכותכם בילדים משלכם.

לעומתם טענו המקטרגים 'מנין לנו שהם עושים את מעשיהם לשם - שמים ולא לשם התפארות וכבוד? נקבע אפוא שאתם תעמדו בנסיון שיוכיח באיזו מידה אכן מקיימים אתם את מצוות הכנסת אורחים לאמיתתה.

'אני נשלחתי כדי לנסותך'. ואמנם עמדת היטב בנסיון. כאשר חרף הופעתי החשודה בתוך השבת, ולמרות מבטיהם והערותיהם של כל אורחך קיבלת את פני בסבר פנים יפות ודאגת לי לכל צרכי.

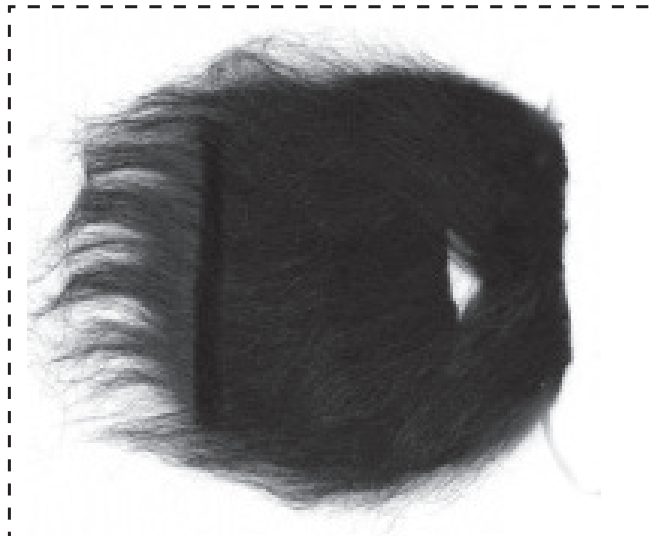
הריני לבשרך שבקרוב תזכו אתה ורעייתך בבן שיאיר את שמי העולם היהודי באור מיוחד שלא היה כמותו'. אליהו הנביא הפסיק לרגע ואחר המשיך: "וכשיגיע בינכם לגיל שנתיים וחצי תאמרו לו את הדברים הבאים: ה' אלוקים הוא אלוקי השמים והארץ - ממנו יתברך תירא ולא משום בריה אחרת בעולם" !!! בסיימו את דבריו אלה הסתלק לדרכו.

כעבור שנה זכה זוג הצדיקים לחבוק בן ונקרא שמו - ישראל. הוריו לא זכו להינות זמן רב בחברתו. האם נפטרה בהיותו פעוט. וכעבור שנים אחדות נפטר גם אביו. אך הילד הזה גדל ונתפרסם כרבי ישראל בעל - שם - טוב. הלא הוא מייסד תנועת החסידות.

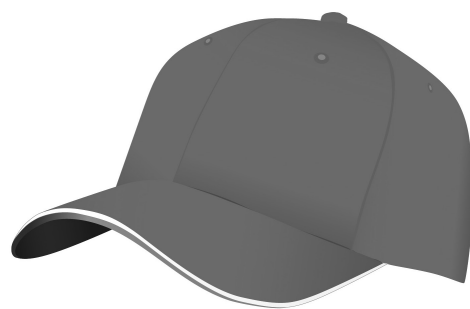
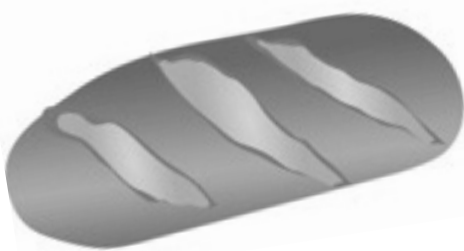
רשימת חפצים/תמונות אפשריים למשחק:

מפה, יין, כסף, לחם (אפשר מפלסטיק), כסא, סידור, תמונה של דלת, סימן שאלה, כובע, מטפחת, זקן, מעיל, פנס,

רשימת חפצים/תמונות אפשריים למשחק:

כירכרה גדולה נוסעת קדימה, ☺
 מי יושב בתוכה פנימה? ☺
 זה ר' ברוך. אך מדוע הוא מוטרד? ☺ ☺
 האם ארע משהו מיוחד? ☺

חלפה תקופה מחתונתו ☺
 וילדים אין לו בביתו ☺
 לכן כעת החליט לצאת ללא מנוחה ☺
 לבקש מהרבי ברכה ☺ ☺

אל הבעל שם טוב הגיע האברך ☺
 ואותו הרבי ברך ☺ ☺
 ור ברוך אל ביתו שב ☺
 שמח וטוב לבב ☺

אכן נולד ☺ בן מיוחד ☺
 את העולם האיר בשני אורות
 נשמה חדשה עם משימה די קשה ☺
 את תורת חב"ד התחיל אכן ☺
 ונקרא בשם האדמו"ר הזקן. ☺ ☺

ו

ר

ב

ב

ר

כ

ה

ק

משהו לקחת הביתה
מח"י אלול